

SZÉCSÉNYI HIRLAP

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik minden pénteken

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Égész évre 8 korona — Fél évre 4 korona.
Negyed évre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
Előfizetések a kiadóhivatalhoz küldendők.

Felelősszerkesztő és kiadótulajdonos:
GLATTSTEIN ADOLF.
Főmunkatárs: **IFJ. SZÁDER GYULA.**
Szerkesztőség és kiadóhivatal Rákóczi-út 565.

ELŐFIZETÉSI PÉNZEK,
reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz
intézendők.
Nyilttéri közlemények soronként 50 fillér.
Hirdetések egyezség szerint.

Diadalmas seregek.

Diadalmasan leng a magyar zászló, hősiesszen és elszántan küzd a magyar csapat, nem törődve a széllal, viharral, hideggel és esővel. Mintha feljúljanak vezérkorabeli magyarjaink diadalai, mintha most is fejlődmeink döngténék huzogányaikkal várak, városok kapuit és a népek rettegve könyörögnének „Meints meg Uram Isten a magyaroktól”.

E régi idők képei újra megelevenednek amint fürge lovaikon szerteszét száguldanak a nagy világban s mint a romboló fergeteg elsöpörnek maguk előtt mindent... Csak hogy most már nemcsak a magyarok, hanem a retteget „vasas németek”, a poroszok is feltartóztatlanul rotnak az ellenségre, győzelmi jelvényeiket fellohogtatják magasan. El-el sőtik hatalmas ágyúikat, hogy megrendítsék Páris kapuit.

Páris reszket és a remek boulevard gyászba borultan sítatja régi, elmúlt gyönyörét, kétségbeesetten tekint jövője felé, melyben már a művelt franciák népe elpusztul, álrühába oltózott kulturája helyébe a német tudomány sarjadzik.

Fellhangzik nemsokára a „Wacht am Rhein”, „Hoch” reszketi meg Páris utcáinak gyönyörített levegőjét... hűszkén tekint le

Vilmos császár seregére és megvető tekintéllyel a lealázott zsarink népre, a bűnnek, az erkölcstelenség képviselőire, mely valamikor a divatnak, a műveltségnek, kulturának hirdetője és megdönthetetlen oszlopa volt.

Ledől Páris s rabigába görnyed, miként egykor Róma: Az ókori világ Párisa ép ugy elbukott, miként a jelen Rómájának el kell buknia! El kell buknia. A történelmi fejlődés törvénye ez, hatalmas anyatermészet szánálya, olyan szabály, olyan megdönthetetlen törvény, mely megtorlatlanul nem hagy semmit, legkevésbé pedig ez ocsmány bűnt...

Páris népe, a dicső francia vétkezett. Avagy nem véték-e a következetlenség? A francia következetlen önmagával, hagyományával szemben. Elfeleli hogy ő volt az, a honnan kiindult a szabadság feltartóztatatlan, delejes árama, neu veszi tekintelbe, hogy az ő eszméi voltak azok, melyek a jelen Európa nemzeteinek kulturáját megalapozták. Páris az újkor Rómája felel, szövetkezik a „szabad eszmék” hazája, az abszolútizmus, a despotizmus, a sötétség legrutabb ellenségével, Oroszországgal.

A despotizmus hívő Oroszország pedig felejt, felejt szövetségéhez hiven. Elfeleli, hogy ő volt multiban az a nemzet, aki nem szégyenelte egy jóval kisebb nemzet szabadlarcának a letiprását, elfeledi, hogy multjában

politikájában célja csak egy volt: „Szabadságtiprás”. Csodálhatja-e ez az ország, ha milliók átka tűződik nevéhez, ha milliók könnyeikben keresnek vigasztalást fájó sebeikre. Hol van Oroszországban „egyen”, „ember”?

Oroszországban nincs egyen, nincs törvény. Ahol pedig nincs törvény, ott nincs mit keresnünk. Ez az ország a kultúra hazájának szövetségese!

Sők mindketten felednek. De nem feledünk mi! Még látjuk a zsarink nemzet kardját a mi vérünkön csepegni, még érezzük kegyetlen dőfését... S ez az érzés az, amely vezet bennünket hidegben, szélben, fagyban és esőben „Előre” (A)

Adományok.

A Baumann Henrietta főnöknő vezetése alatt levő Haynald-intézetben létesült kórtérmet mintaszerű berendezést nélkülözve egészítik ki azon adományok a melyeket városunk társadalma és kiváló munkássága gyűjtött egybe:

Baross Árpádné 12 drb. fehérnemű — Bolgár Miklósné 66 drb. fehérnemű (részben gyűjtésből). — Barcza Kálmánné 1 ág. — Csáby Antalné 3 párna. — Deutsch Sándorné 3 kis párna, 6 drb. párna huzat, 10 drb.

◉ ◉ TÁRCZA ◉ ◉

Egy kicsi indiszkréció.

Irtó: Ifj. Száder Gyula.

Hogy mikor kezdődött a dolog, mellékes kérdés; fő az, hogy a mi Ernő hátyánk hatvan esztendőszive már akkor szünet nélkül dohogott, sajgott, epekedett, vágyott, áhítozott egy harna, a bakfis korból alig kitépő leánykáért, már akkor ugyanis, amikor ő ezt előhem felfedte. — És utána röstelkedve elpirult.

Elpirult s azután végtelen fájdalom üt ki ványadt, beésett, csontos arcára...

Elárulta még, hogy a szivtelen leány nem tud megenyhülni, csak hideg, fagyos, dermedt s nagynéha, vibrál az ajka szélén egy-gy gunyoros, talán szánalmas, mosolygás.

Már nem viselhette tovább; ki kellett valakinek passzolnia magát s — ahogy ő mondotta — engem érdemesített legeslegjobbba erre.

... Az életében ezen legelső lángrohbanás után — oly hamar és éppen a legérzelgősebb korban — ért, rá hatalmas csapásként ható, neki érthetetlennek látszó kudarc teljesen megtörte, összeroppantotta.

Igen. Ő mondotta: „Legelső lángrohbanásom ez, vágyódásom a csokot adó egyetlen édes nő után.” És szinte hitetelennek látszott, de ahogy ő kinagyarázta, el lehetett ezt neki hinnie —

Történetesen az ifjuságot, mint pusztai — tanító — messze eldobva a legközelebbi nagyobb falutól is — a héresgyerekek között töltötte. Csak ezeknek élt. Igazi élvezettel vezette bele őket a betűvetés nagy mesterségébe, a számolás legelenibb tudományába. A kicsik nőttek, megszedték magukat kevés okossággal, elkerültek a kezealól, de azért mindig volt helyükbe; jöttek mások, újak, hogy ezek is megszedhessék magukat kevés okossággal, már aminől az egyszerű tanítójuk nyujthatott. És így folyt ez tovább: változás nélkül, megszokott egyformaságában éveken keresztül. S meg volt elégedve. Nem vágyódott másra.

A pusztán héresasszonyokon, meg az öreg tisztartónén kívül más nőt sohasem ismert, aminthogy nem is ismerhetett, mert olyan egyáltalában nem létezett egy sem, no igen, valami álmodozó, kacagó, csacsogó teremlés, azokról, kik költeményeket olvasnak s akik szeretik, ha szerelemről beszélgetnek velük.

Szabad idejében a könyveket bujta s csakis így ismerte körülbelől, milyen lehet

az, amikor az emberi bensőben nagy fordulat áll be s vonzalmat érez egyik a másik iránt.

De egyébkéntis, mégha nyílt volna is alkalma „a nő megismerésére” — ahogy ő maga vélekedett — ő látta volna s nem vette volna észre. Mert közöny s érdeklődésnélküli volt az egész fiatalember; hogy már alapjában rendellenes természettel kellett rendelkeznie, mihez feltétlen járultak a lényeges, egyenest a lelki életre beható körülmények, amelyek — szerinte — ugy átfomálták, inkább deformálták nemcsak magát az embert, de még a lelkiéletét is, hogy szinte nem is volt már egy szikra sem az ő korabeli bármely fiatalembernél fellelhető életkedvből, kedélyből, életrealitásból; nem volt egyéb mint csak egy végtelen pontosságú óra, egy sebészlekiismerettel rendelkező komor, sápadt, sorvadásos külsejű tanítómester, aki az ő huszonnégy esztendejével alig három évi ottléte után kinézett legalább negyvennek, ha többnek nem.

Amikor sok-sok év — egyik a másik után — surrant már el feje fölött, mikor már jócskán deresedett a haja, elkiváncozott más levegőre; más emberek közé, mint kikhez szokva volt; máshová, mint hol élt.

Ekkor már a hatvan felé haladt. Betege volt amugyis. Nyugdijasztatta magát s városba jött lakni, ide közénk, hogy kicsi

fehérmű. — *Dr. Essósy Béla* 20 korona. — *Dr. Gutfreund Emilné* 2 drb. kis párna huzattal és 9 drb. fehérmű. — *Dr. Gyürky Gyuláné* 1 drb. ág. — *Gutfreundné* (szegény izraelita asszony) 2 drb. párna huzattal, 2 drb. fehérmű. — *Dr. Kardos Sándorné* 21 drb. fehérmű. — *Kirperger Istvánné* 1 drb. ág. — *Krivácsy Antalné* 11 drb. fehérmű. — *Micsinay Józsefné* készített négy drb. ápolónői köpenyt. — *Pokorny Mihályné* egy teljesen felszerelt ágyat. — *sárbói Szabó Lajosné* 24 drb. lárvér (ebédli helyiség részére) 12 pár hárisonya. — *Dr. Sztovszky Béláné* 32 drb. párna huzat, 2 kis párna, és ebédli asztalkendők. — Szécsényi Takarékpénztár r. t. *Sándor Mór* igazgató ulján, különféle sebészeti kötszerek 168 korona értékben. — *Szűcs Sándor* borbély mester a hetenkénti borotválást vállalta el. — Szécsényi iparos és keresk. ifjuság köre könyvtárát bocsájtotta a kórtermek rendelkezésére. — *Dr. Velich Antal* 2 drb. teljesen felszerelt ágyat. *Velich Haynald Teréz* 1 drb. teljesen felszerelt ágy, fehérmű és 2 zsák élelmiszer. — *Vereczky Mariska* szőnyegeket készített. — *Vereczky Mihályné* 1 drb. ágyat adott. — *Ruszkó Antalné* 1 ág, 2 drb. párna, 18 fehérmű, 6 ágylepedő. Ezenkívül a tejgazdaságból a naponként szükséges tejjel látja el a kórtermek betegeit. — *Tersztyánszky Sárika* 2 drb. kis párna huzattal és 8 drb. fehérmű.

● ● HIREK ● ●

Esküvő. *Dr. hellusi Baross József* részi főszolgabíró, (*Baross Árpád*, városunk főszolgabírájának fia) múlt hó 28-án tartotta esküvőjét hódosi *Bende Miczi* urleánnyal Alsóesztergályon.

Magyar név. *Sztancsik István* helybeli lakos, *Béla* és *Kálmán* gyermekeivel együtt családnévét Szécsényi-re változtatta.

garasaihoz tengődje el utolsó éveit.

És talán az a bizonyos érzés, ama sok-sok vízió, mi ilyenkor minden sirjához közelgetőt elűz — nem engedí neki a nyugodtan éleést; éreznie kell a hullaszagot, az őszvége felé; látatja vele a sirt, mely hívja, csalogatja az örök pihenést nyújtó édesanya, ölbemulatós aglegényt formált át belőle. Utolsó éveiben — ő mondotta — mégiscsak élni akart.

Ekkor lobbant fel először lelkében a jáng, a késő ifjui érzelm, kései vágyódása a hűvös, dérel jövő ősznek mosolygós, tavaszi napsugár után . . .

És akkor . . . akkor, mikor elárult nekem mindent és láttam utána a máskor vig kedélyes öreg barátom arcán a szomorú lemondást: vigasztalni igyekeztem, enyhébbnek iparkodtam felütnetni helyzetét.

Egy szót sem szólott, csak nézett, egyre nézett és arcáról leolvashattam, hogy nagyon, nagyon elgondolkodott.

Csend lett . . .

Lassan homályosulni kezdett szobáskájában, hová meghitt e diszkrét beszélgetésre a én éreztem, hogy jelenlétem már feleslegessé vált, hiszen mindent elmondott, amit csak elmondani akart s felemlékedtem, hogy eltávozom.

Keveset marasztalt, de aztán hagyott.

Megszorította a kezemet s mialatt elki-

Kéménytűz. Folyó hó 5-én délelőtt 10 órakor a tűzörtség tüzet jelzett. Alács Imre háztulajdonos kéménye kigyulladt, melyet azonban a szomszédbeliek hamarosan elfolytoltak.

Téli menetrend. A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magán vasúton a jelenlegi rendkívüli viszonyok folytán folyó évi október hó 1-én új menetrend nem lép életbe, hanem a folyó év május hó 1-én életbeléptetett nyári menetrend egyes vonatok megszüntetésével tovább intézkedésig érvényben marad. Egyelőre a személyforgalom csak korlátozott mértékben, az állomásokon kifüggesztett hirdetményekben felsorolt vonatokkal tartatik fenn, melyeknek menetrendje az 1914. évi május hó 1-től érvényes menetrendhirdetményekből vehető ki. Budapest, 1914. szept. hó 25-én. Az igazgatóság.

CSARNOK.

Elpihenek . . .

Nincs most már senkim ezen a világon,
Jaj mindenütt csak idegen vagyok,
Szívem arany sugarban égő álma . . .
Szerelemem is kitagadott . . . !

És most hol leljem meg az életem útját:
Előttem és mögöttem csak vadon!
Ugy tévelygek e zordon rengetegben,
Talán veszélyes utakon . . .

Néha egy szörnyeteg ragad magával,
S oly kárörvendően száguld és liheg.
Hogy azt hiszem, a nagy haragvó Isten:
Az gyűlölt meg és számkivet.

S erdők, hegyek, folyók mind elmaradnak
Előttem csak a nirvána lebeg.
S én holt szívemben egy kihalt világgal
Nyomtalanul elpihenek! . . .

Peterdi Andor.

sért ez ajtóig, halkán, szinte suttogva jegyezte meg.

„Sohasem fogsz megérteni őcsém . . .
De azért nem baj, no . . .
És elváltunk.

Odakönn augusztus volt, de én — nem tudom, miért megborultam, mintha fáznék.

Reggelre ébredve, valami nagyon nyugtalanított. Nem tudom, mi őszitkelt, talán az alapos sejtések s elszeltem öreg barátom lakására. —

Háziaszonya, az öreg *Linka* néni, sá-pítózva, keserves arccal nyöszörögte ki nagynehezen, hogy hát nem tudja, hová tűnhetett a tekintetes ur, nem értheti, hiszen a föld nem nyelhetette el; és hogy az ágyába bele se feküdt, mert úgy van az még mindig, ahogyan az este megvelette; de inkább csak azt szeretné tudni, hogy az ötven forintjával mi lesz, mert úgy sejtí, hogy biz arra akár keresztet vethet, nem nagyon fog akadni elpártolója.

S mialatt az egyéhként „igen csinos” nyelvecskével megáldott asszonyság ide-oda csellett-bottolt a kis legénylakásban, én magam időt nyertem, hogy szétnézhessek valami nyomravezető fonal után.

Csak hogy kárba veszett minden igyekvésem: sehol semmi jel, sehol semmi nyom, mi áruló lehetne, mi e titkot valamiképp megfejtené.

Esetek.

Megokolás. Hatalmas automobil robog keresztül a p . . . i országuton. Báméskodva nézi két atyafi. Azt kérdi az egyik:

— Mondja ke', nem tudja, miért viselnek azok, akik automobilon ülnek, mindannyian fekete okuláriumot?

— Mán hogyc tudnám, annak nagyon egyszerű oka van, hogy ne lássák azokat, akiket elgázolnak, — feleli a másik . . .

Jobb a bor, mint a víz. A p . . . i paraszt olvassa a szinlapot: „Egy pohár víz”.

Megkérdezi egyik mellette elhaladó urat:

— Ugyan kérem, mit érten az ember ez alatt, hogy „Egy pohár víz”?

— Hát ezt adják ma este a színházban, bátyám.

— S mennyit fizet az ember?

— A földszint egy korona 60 fillér.

— Nem bolondultam meg, hogy ennyit adjak egy pohár vízért, hisz ezért két liter jó bort kapok a „Kracsun”-nál! . . .

Az ő vonatuk. Kopog a p . . . i atyafi a szécsényi vasuti pénztár III. osztályu ablakán:

— Kérem, alázattal, lovakat is lehet vinni ezen a vonaton?

— Sőt még szamarat is, — feleli mosolyogva a pénztárosnő.

— Ugy-e mondtam, anyjuk, — szól a feleségéhez — hogy ez a mi vonatunk! — És megváltották a jegyet . . .

A selyemtojások. P . . . ra ministeri kiküldött érkezett, selyemhernyópetékkal, hogy azokat a lakosság között tenyésztésre kiosssa. A falu donosa így hirdette ki a piacon:

— Ezennel közhírré tételik, hogy egy úr gyűlt Pestről selyemtojásokkal. Akinek köll belőle, az jelentkezék nála a község-házán.

Hirtelen valami eszébe jutott *Linka* néni, mert a szüntelen ide-oda tipegésével egyszerre felhagyva, reszkető csontos kezének mutatóujjával nagyot bökött a homloka közepére. Aztán kék kartonköténye zsebébe nyul, felém pislog s valami levelet vonszol elő lamentálva, hogy: „csakugyan, ezt meg itt majdnem elfelejttem odadni” s erős hangsúlyozással magyarázgatla, hogy ott találta meg a legényszoba asztalkáján, amikor reggel — már ahogy azt mindenkor szokta felköltöteni ment a szobaurat, kinek mint ő mondotta: „fájdalom,” bűlt helyét találta.

A levél tényleg nekem volt címezve. Felszakitom s olvasom:

Édes őcsém!

. . . Mielőtt még utolsó lombokat rakholna az Ősz; mielőtt még hideg lehetével — fázón zörgelve gémheredt csontjait — beköszönné a Tel; mielőtt még felváltaná a szunnyadó életet a dermedtség, az élettelen-ség: vágyak támadnak. kétségbeesett vágyakozások: nem halni anélkül, hogy utolsó csókjait nem éreznék a fázós lombok a pajkos, cirógató, kacagó, déli napsugaraknak; nem halni anélkül, hogy a remegő, utolsókat dobhanó szív ne kapjon kis életlő, perzselő melegséget s hogy még utolszor fel ne lobbanhasson benne „csak még kicsit élni . . .” Mégsem. Ezen mit is tündöthetne, miértis kutatná kíváncsian a rejtelmes rébuszt, a

GANSEL MÁRTON, Balassagyarmat.

Cementárugyár, mész- és építési anyagok kereskedése
(a vasutállomás mellett.)

Telefon 117.

Telefon 117.

RAKTÁRON TARTOK:

I rendű Portland és román cementet, darabos és építési meszet a felsőgallai és dorogi telepekről.

Kátrány, carbolineum, izoláló- és elszigetelő lemet, stb. az építészeti szakba vágó anyagokat nagyban és kicsinyben.

Stukatur nád, gipsz, tetőcserep, tatai, ujlaki, soproni cserép-raktár.

Sajat gyártmányu sima és mintás cementlapok, alagcsövek, kútkarikák, etetővályuk, csöpögtetők stb.

Ajánlatokat bárkinek levéllig.

Jutányos ár, pontos kiszolgálás.

„ETERNIT“ pala árusítás.

GLATTSTEIN ADOLF

könyvnyomdája, könyv- és papirkereskedésében
nagy választék helyi és különféle képeslapokban.

SCHLESINGER A. FIA

FINOM ÚRI-SZABÓSÁGA, ÚRI- ÉS NŐI-DIVATÁRU KERESKEDÉSE ÉS TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

Szécsény, Nógrádmegye.

Dús választéku raktrát tart: erc- és fakoporsókból, gyaszkoszorúkból és az összes temetkezési cikkekben.

Telefon: 123. sz.

ULIP ISTVAN

elővirág-üzlet

LOSONCZ, Rakóczi-utca 18 sz.

Telefon: 123. sz.

—o—o— Iztékes munkáért többszörösen első díjjal kitüntetve. —o—o—

MŰKOSZORÚK- ÉS SZALAGOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK.

Helybeli megrendelések: lapunk kiadóhivatalában.